3. november 2026 UKA2026/9

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Inatsisartut tager ombudsmandens beretning for 2025 til efterretning.
(Lovudvalget)

Indledningsvis vil vi fra Siumut takke Inatsisartut Ombudsmand og dennes medarbejdere for deres vigtige arbejde med at sikre beskyttelsen af borgernes retssikkerhed.

Ombudsmandens årsberetning er mere end en redegørelse for den offentlige forvaltning. Den giver et grundigt og væsentligt indblik i kvaliteten af den offentlige sagsbehandling og service og kan pege på forhold, som vi her i salen kan rette op på gennem vores lovgivningsarbejde. Samtidig synliggør den de alvorlige problemer, borgerne kan opleve i deres møde med de offentlige myndigheder.

Siumuts budskab er klart: Borgernes retssikkerhed skal sikres, uanset hvilken kommune, by eller bygd de bor i, og uanset hvem der behandler deres sag. Sager skal behandles efter gældende lovgivning og uden forskelsbehandling.

Det er værd at bemærke, at årsberetningen særligt fremhæver meget alvorlige forhold i Kommune Qeqertalik. Her omtales en sag om en forælders anmodning om at få sine anbragte børn hjem igen. Det er dybt bevægende at læse, at en forælder har måttet vente i mere end ti år på en afgørelse. Det betragter vi i Siumut som særdeles alvorligt.

Børnene var i mellemtiden blevet myndige, uden at kommunen havde truffet en afgørelse.

Ombudsmanden vurderer – ikke overraskende – at en så lang sagsbehandlingstid er fuldstændig uacceptabel. Det mener vi i Siumut, at vi alle bør tænke grundigt over.

Bag hver eneste sag står mennesker, familier og børn, hvis liv påvirkes i meget betydelig grad af myndighedernes afgørelser – eller af, at myndighederne undlader at træffe en afgørelse. Vi finder det stærkt bekymrende, at Ombudsmanden år efter år må påpege de samme grundlæggende fejl i den offentlige forvaltning.

Mangelfuld journalisering, utilstrækkelig oplysning af sagerne, alt for lange sagsbehandlingstider og manglende opfølgning er problemer, der kræver konkrete løsninger.

Vi er i Siumut fuldt ud klar over, at kommunerne blandt andet har store udfordringer med rekruttering, personaleudskiftning og administrative ressourcer. Men disse problemer kan under ingen omstændigheder bruges som begrundelse for at tilsidesætte borgernes retssikkerhed!

Derfor mener Siumut, at Naalakkersuisut skal tage et større ansvar for at styrke den kommunale forvaltning, blandt andet gennem kompetenceudvikling af medarbejderne, bedre administrative redskaber og systematisk opfølgning.

Vi ser positivt på, at Naalakkersuisut i deres svar anfører, at sagsbehandlingsloven og offentlighedsloven trænger til en grundig gennemgang.

Men vi savner klare tidsplaner og konkrete planer. Hvornår vil Naalakkersuisut fremsætte forslag til lovændringer? Og hvilke konkrete initiativer vil Naalakkersuisut tage for at sikre, at fejlene ikke gentager sig?

Siumut mener, at Ombudsmandens anbefalinger i højere grad skal omsættes til konkret handling.

Derfor ønsker vi, at Naalakkersuisut udarbejder en handlingsplan, der skal løse de alvorlige og tilbagevendende problemer i den offentlige forvaltning, med en klar ansvarsfordeling, tidsfrister og tydelig opfølgning.

Derudover vil vi fra Siumut understrege det særlige behov for Ombudsmandens tilsyn med alderdomshjem og døgninstitutioner.

Det skal sikres, at ældre, børn og borgere med særlige behov kan føle sig trygge, at deres rettigheder respekteres, og at de behandles værdigt.

Vi bemærker desuden, at Naalakkersuisut forventer at fremsætte et forslag om revision af lovgivningen om magtanvendelse på forårssamlingen i 2027.

Afslutningsvis vil vi fra Siumut understrege følgende: Ombudsmandens årsberetning skal føre til mere end blot at blive læst, drøftet, taget til efterretning og derefter lagt væk.

Når fejlene gentager sig år efter år, har vi som lovgivere i Inatsisartut et ansvar for at sikre reelle forbedringer.

Borgerne skal ikke kæmpe i årevis for at få deres rettigheder respekteret. De skal kunne have tillid til de offentlige myndigheder og være sikre på, at deres sager behandles korrekt, retfærdigt og inden for rimelig tid.

Med disse bemærkninger tager Siumut Inatsisartut Ombudsmands årsberetning for 2025 til efterretning. Vi opfordrer endnu en gang Naalakkersuisut til at sørge for, at der fremlægges konkrete initiativer, en strategi eller en anden form for handlingsoplæg for Inatsisartut. De samme kritikpunkter kan ikke blive ved med at gentage sig år efter år. Der skal handles nu. I Siumut mener vi, at vi ikke længere kan se bort fra de tydelige tegn på, at nogle kommuner har meget store problemer og en stadig mere udtalt mangel på medarbejdere.

Tak.

Erik Jensen, Siumut